

gelopen 30 jaar is gewerkt aan het behoud van de Limburgse hoogstamboomgaarden, die zonder de zorg en toewijding van duizenden Limburgers al lang uit het landschap verdwenen zouden zijn. Eigenaren en vrijwilligers zetten zich jaarlijks samen met stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen in Limburg (IKL) in om ervoor te zorgen dat deze voor Limburg zo karakteristieke bomen behouden blijven. Dit gebeurt door in hun eigen boomgaard te snoeien, door Hoogstambrigades en via de ANWB snoekampen. De kennis en vaardigheden voor dit noodzakelijke onderhoud worden geleerd in de cursussen die IKL jaarlijks verzorgt. Daarnaast werkt IKL aan het Bloesemlint: een aaneenschakeling van bloeiende fruitbomen. Op Paasmaandag 9 april staan Bloesemgidsen van IVN-afdelingen, Pomologisch Genootschap Limburg en de stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen in Limburg (IKL) klaar om u mee te nemen op een van de veertien excursies langs de hoogstamfruitbomen. Tijdens de bloesem-

tochten vertellen de gidsen over de rijke cultuurhistorie van de boomgaarden en hun belangrijke ecologische functie. Diverse bloesemtochten zijn dit jaar voorzien van extra thema's zoals het bezoek aan een fruitteler of melkveehouder. Op zondag 22 april vindt de eerste Bloesemparade plaats, een bijzonder wandelevenement tussen de bloeiende hoogstamboomgaarden. Vanuit Gronsveld worden vier boeiende, gezellige en sportieve wandelingen van 8, 14, 21 en 28 km uitgezet. Een uitgelezen kans om de fruitbomen in al hun pracht te zien.

Voor startpunten, locaties en tijdstip en overige informatie kunt u terecht op de bloesem-site van Limburg: www.bloesemlimburg.nl.

De boomgaardtochten kunnen ook op eigen gelegenheid worden gelopen. Dat kan aan de hand van de elf wandel- en twee fietstoch-

FOTO: OP DEN KAMP

ten die beschreven staan in het boekje Hoogstamroutes (voor € 7,50 verkrijgbaar bij de Limburgse VVV-kantoren, boekhandels en de stichting IKL).

B I N N E N W E R K B U I T E N W E R K

OP DE INTERNETPAGINA WWW.NHGL.NL IS DE MEEST ACTUELE AGENDA TE RAADPLEGEN

● **ZONDAG 1 APRIL** wordt door **Werkgroep Driestruik** een stuk van natuurgebied de Driestruik ontdaan van prunussen. Verzamelen om 9.00 uur bij de verzinkte poort aan de Driestruikweg te Roermond. Einde om 13.00 uur.

● **ZONDAG 1 APRIL** organiseren de **Plantenstudiegroep** en de **NABU Aachen** een botanische familie-excursie door het Stetternicher Wald en Kellersberger Wald bij Jülich (D). Olaf Op den Kamp (verplichte opgave via tel. 045-5354560, info@eifelnatur.de) vertrekt om 9.00 uur vanaf parkeerplaats Tienbaan langs de A-76 of om circa 9.45 uur vanaf Parkplatz Forsthaus Stetternich, Alte Dürerstrasse te Jülich.

● **DINSDAG 3 APRIL** verzorgt de **Plantenstudiegroep** samen met **Floron** een streepexcursie (km-hok 192-310) naar Epen-Hurpesch. Marian Baars (verplichte opgave via tel. 043-3478083 of mjbaars@hotmail.com) leidt de excursie. Vertrekplaats en -tijd worden bij aanmelding bekend gemaakt.

● **DONDERDAG 5 APRIL** houdt Willem-Jan Duijnstee voor **Kring Maastricht** een lezing over grindwinning en natuurontwikkeling in de Bichterweerd langs de Grensmaas. Aanvang: 20.00 uur in het Natuurhistorisch Museum,

De Bosquetplein 7 te Maastricht.

● **ZATERDAG 7 APRIL** verzorgt de **Plantenstudiegroep** i.s.m. **Likona-plantenwerkgroep** een excursie naar Mettekoven in Haspengouw (B). Pierre Grooten (tel. 06-18385318, pgrooten@het-net.nl) vertrekt om 9.30 uur vanaf NS-station Maastricht (oostelijke ingang, Meerssenerweg) of om 10.30 uur aan De Dries in Mettekoven (gemeente Heers).

● **DINSDAG 10 APRIL** verzorgt de **Plantenstudiegroep** samen met **Floron** een streepexcursie (km-hok 182-311) naar Herkenrade. Marian Baars (verplichte opgave via tel. 043-3478083 of mjbaars@hotmail.com) leidt de excursie. Vertrekplaats en -tijd worden bij aanmelding bekend gemaakt.

● **WOENSDAG 11 APRIL** houdt het Natuurhistorisch Genootschap haar **Algemene Ledenvergadering**. Aanvang: 20.00 uur in het GroenHuis, Godsweerderstraat 2 te Roermond.

● **WOENSDAG 11 APRIL** is er **Periodiek Overleg** tussen de Kringen, Studiegroepen en Stichtingen van het Natuurhistorisch Genootschap. Aanvang: 20.00 uur in het GroenHuis, Godsweerderstraat 2, 6041 GH Roermond.

● **DONDERDAG 12 APRIL** zijn er drie lezingen bij **Kring Roermond**. Ton Lenders

vertelt over de Luzenkamp, Rob Gerards over het Blankwater en Wouter Jansen over de Driestruik. Aanvang: 20.00 uur in het GroenHuis, Godsweerderstraat 2 te Roermond.

● **ZATERDAG 14 APRIL** leidt Olaf Op den Kamp (verplichte opgave via tel. 045-5354560, info@eifelnatur.de) voor **Kring Heerlen** en de **Plantenstudiegroep** een botanisch-geologische dagexcursie naar de voorjaarsflora en mijnbouwhistorie langs de Hohnbach (B). Vertrek om 8.30 uur vanaf de parkeerplaats langs de Spoorsingel nabij de overweg in Heerlen of om 8.45 uur vanaf het wegrestaurant Baneheide langs de weg van Simpelveld naar Nijswiller.

● **ZONDAG 15 APRIL** organiseert de **Plantenstudiegroep** i.s.m. **IVN Kerkrade** een excursie naar Landgoed Hoosden. Olaf Op den Kamp (verplichte opgave via tel. 045-5354560, info@eifelnatur.de) vertrekt om 9.00 uur vanaf NS-station Kerkrade-Centrum of om 9.50 uur vanaf het kerkplein van St. Odiliënberg.

● **ZONDAG 15 APRIL** leiden Sjaak Gubbels en Bert Roelofs voor **Kring Venlo** een vogelexcursie in het Zwart Water. Vertrek om 8.00 uur vanaf de parkeerplaats van natuurgebied Zwart Water aan de Schandeloselaan.

● **DINSDAG 17 APRIL** verzorgt de **Plantenstudiegroep** samen met **Floron** een streepexcursie (km-hok 181-312) in de omgeving van Eckelrade. Marian Baars (verplichte opgave via tel. 043-3478083 of mjbaars@hotmail.com) leidt de excursie. Vertrekplaats en -tijd worden bij aanmelding bekend gemaakt.

● **WOENSDAG 18 APRIL** houdt de **Vlinderstudiegroep** een bijeenkomst in het Natuurhistorisch Museum te Maastricht. Aanvang 20.00 uur.

● **ZATERDAG 21 APRIL** organiseert de **Plantenstudiegroep** i.s.m. **IVN Roermond** een excursie door het Swalmdal. Paul Bergs (tel. 0475-330643) vertrekt om 9.15 uur vanaf de parkeerplaats bij conferentiecentrum Groenewoud te Swalmen.

● **ZATERDAG 21 APRIL** organiseren Harry van Buggenum en Pieter Puts voor de **Herpetologische Studiegroep** een excursie in Landgoed Puttendaal bij Nuth. Vertrek om 10.00 uur vanaf Puttersweg 1 te Helle (Nuth).

● **ZONDAG 22 APRIL** wordt door **Werkgroep Driestruik** een stuk van natuurgebied de Driestruik ontdaan van prunussen. Verzamelen om 9.00 uur bij de verzinkte poort aan de Driestruikweg te Roermond. Einde om 13.00 uur.

● **ZONDAG 22 APRIL** bezoekt de **Planten-**

studiegroep onder leiding van Geert Kierkels (verplichte opgave via tel. 06-40544641) het dal van de Olee in de Belgische Ardennen. Vertrek om 9.00 uur vanaf NS-station Maastricht (oostelijke ingang, Meerssenerweg) of om 10.00 uur vanaf de kerk van Krinkelt-Rocherath (B).

● **MAANDAG 23 APRIL** verzorgt de **Plantenstudiegroep** samen met **Floron** een streepexcursie (km-hok 186-320) naar de Emmaberg bij Valkenburg. Guido Verschoor (verplichte opgave via tel. 043-3645880 of ecovers@orange.nl) vertrekt om 14.00 uur vanaf NS-station Valkenburg.

● **DINSdag 24 APRIL** verzorgt de **Plantenstudiegroep** samen met **Floron** een streepexcursie (km-hok 176-315) op de St. Pietersberg. Marian Baars (verplichte opgave via mjbaars@hotmail.com) leidt de excursie. Vertrekplaats en -tijd worden bij aanmelding bekend gemaakt.

● **ZATERdag 28 APRIL** houdt de **Paddenstoelenstudiegroep** een excursie naar het Elslooërbos. Jo Bollen (tel. 046-4378229) vertrekt om 10.00 uur vanaf de parkeerplaats Medammerweide aan de Kaakstraat te Elsloo.

● **ZATERdag 28 APRIL** leidt Herman Pee-

ters voor **Kring Heerlen** en **Kring Maastricht** een vlinderexcursie over de Sint-Pietersberg. Vertrek om 10.15 uur vanaf de parkeerplaats langs de spoorlijn te Heerlen of om 11.00 uur vanaf de (nieuwe) parkeerplaats bij de visvijver bij de ENCI.

● **ZATERdag 28 APRIL** verzorgt de **Plantenstudiegroep** samen met **Floron** een streepexcursie langs de Kingbeek tussen Berg aan de Maas en Obbicht. Bart Hendrixx (verplichte opgave via barthendrixx@planet.nl) vertrekt om 10.00 uur vanaf het Beatrixplein in Berg aan de Maas.

● **ZONDag 29 APRIL** bezoekt de **Plantenstudiegroep** samen met **Floron** onder leiding van Nigel Harle (verplichte opgave via tel. 043-4084567) het Savelsbos. Vertrek om 9.00 uur vanaf het NS-station Maastricht (oostelijke ingang, Meerssenerweg) of om 9.30 uur voor de kerk aan de Rijksweg te Gronsveld

● **MAANDAG 30 APRIL** verzorgt de **Plantenstudiegroep** samen met **Floron** een streepexcursie (km-hok 185-319) naar het Polferbosch en het Geuldal. Guido Verschoor (verplichte opgave via tel. 043-3645880 of ecovers@orange.nl) vertrekt om 14.00 uur vanaf NS-station Valkenburg.

COLOFON

NATUURHISTORISCH GENOOTSCHAP IN LIMBURG

Onderscheiden met de Koninklijke Erepennig

ADRES

Godsveerderstraat 2, 6041 GH Roermond, tel. 0475-386470, kantoor@nhgl.nl, www.nhgl.nl.

DAGELIJKS BESTUUR

H. Tolkamp (voorzitter), D. Frissen (secretaris), R. Geraeds (ondervoorzitter) & L. Horst (penningmeester).

KANTOOR

O. Op den Kamp, J. Cuypers, S. Teeuwen, K. Letourneur & R. Steverink.

LIDMAATSCHAP

€ 30,50 p/j. Leden t/m 23 j. & 65+ € 15,25; bedrijven, verenigingen, instellingen e.d. € 91,50. O. Weinreich, ledenadministratie@nhgl.nl. Rekeningnummer: 159023742. BIC: RABONL2U, IBAN: NL73RABO0159023742. België: 000-1507143-54.

BESTELLINGEN/PUBLICATIEBUREAU

Publicaties zijn te bestellen bij het publicatiebureau, M. Lenders, publicatiebureau@nhgl.nl. Losse nummers € 4,-; leden € 3,50 (incl. porto), themanummers € 7,-. ING-rekening: 429851. BIC: INGBNL2A, IBAN: NL31INGB0000429851. België: 000-1616562-57.

MOSSENSTUDIEGROEP

P. Spreuwenberg, Kleikoeleweg 25, 6371 AD Landgraaf, mossen@nhgl.nl.

PADDENSTOLENSTUDIEGROEP

H.J. Henczyk, Schachtstraat 41, 6432 AR Hoensbroek, paddestoelen@nhgl.nl.

PLANTENSTUDIEGROEP

O. Op den Kamp, Canisiusstraat 40, 6462 XJ Kerkrade, planten@nhgl.nl.

PLANTENWERKGROEP WEERT

J. Verspagen, Biest 18a, 6001 AR Weert, weert@nhgl.nl.

SPRINKHANENSTUDIEGROEP

W. Jansen, Wilhelminalaan 85, 6042 EM Roermond, sprinkhanen@nhgl.nl.

STUDIEGROEP ONDERAARDSE KALKSTEENGROEVEN

H. Ogg, Kreugelstraat 37, 5616 SE Eindhoven, sok@nhgl.nl.

VISSENWERKGROEP

V. van Schaik, Sint-Luciaweg 20, 6075 EK Herkenbosch, vissen@nhgl.nl.

VLINDERSTUDIEGROEP

J. Queis, Spaanse singel 2, 6191 GK Beek, vlinders@nhgl.nl.

VOGELSTUDIEGROEP

R. van der Laak, Bethlehemstraat 34, 6418 GK Heerlen, vogels@nhgl.nl.

WERKGROEP DRIESTRUIK

W. Jansen, Wilhelminalaan 85, 6042 EM Roermond, driestruik@nhgl.nl.

ZOOGDIERENWERKGROEP

J. Regelink, Papenweg 5, 6261 NE Mheer, zoogdieren@nhgl.nl.

KRINGEN

KRING HEERLEN

J. Adams, Huyn van Rodenbroeckstraat 43, 6413 AN Heerlen, heerlen@nhgl.nl.

KRING MAASTRICHT

B. Op den Camp, Ambiorixweg 85, 6225 CJ Maastricht, maastricht@nhgl.nl.

KRING ROERMOND

M. de Ponti, Parklaan 10, 6045 BT Roermond, roermond@nhgl.nl.

KRING VENLO

F. Coolen, La Fontainestraat 43, 5924 AX Venlo, venlo@nhgl.nl.

KRING VENRAY

P. Palmen, tel. 06-46212897, venray@nhgl.nl.

NATUURHISTORISCH MAANDBLAD

REDACTIE O. Op den Kamp (hoofdredacteur), H. Heijligers, J. Hermans, M. Lejeune, A. Lenders, A. Ovaa, G. Verschoor & J. Willems, redactie@nhgl.nl.

RICHTLIJNEN VOOR KOPIJ-INZENDING Diegenen die kopij willen inzenden, dienen zich te houden aan de richtlijnen voor kopij-inzending. Deze kunnen worden aangevraagd bij de redactie of zijn te bekijken op www.nhgl.nl.

LAY-OUT & OPMAAK Van de Manakker, Grafische communicatie, Maastricht, mvandemanakker@xs4.all.nl.

EDITING SUMMARIES J. Klerkx, Maastricht.

DRUK SHD Grafimedia, Swalmen.

COPYRIGHT Auteursrecht voorbehouden.

Overname slechts toegestaan na voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

ISSN 0028-1107

provincie limburg

Het uitgeven van het Natuurhistorisch Maandblad wordt mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van de provincie Limburg.

STICHTINGEN

STICHTING NATUURPUBLICATIES LIMBURG

Uitgever van publicaties, boeken en rapporten, snl@nhgl.nl.

STICHTING DE LIERELEI

Projectbureau voor onderzoek van natuur en landschap in Limburg, lierelei@nhgl.nl.

STICHTING NATUURBANK LIMBURG

Stichting voor het beheer van de waarnemingsgegevens van het NHGL, natuurbank@nhgl.nl. Waarnemingen doorgeven: www.natuurbank.nl

STICHTING IR. D.C. VAN SCHAIK

Stichting voor het beheer van onderaardse kalksteengroeven in Limburg. Postbus 2235, 6201 HA Maastricht, vanschaikestichting@nhgl.nl.

STUDIEGROEPEN

FOTOSTUDIEGROEP

B. Morelissen, Agrimonie 14, 5931 ST Tegelen, foto@nhgl.nl.

HERPETOLOGISCHE STUDIEGROEP

S. de Jong, Sportparklaan 11, 6097 CT Heel, herpetofauna@nhgl.nl.

LIBELLENSTUDIEGROEP

J. Hermans, Hertestraat 21, 6067 ER Linne, libellen@nhgl.nl.

MOLLUSKEN STUDIEGROEP LIMBURG

S. Keulen, Mesweg 10, 6336 VT Hulsberg, mollusken@nhgl.nl.